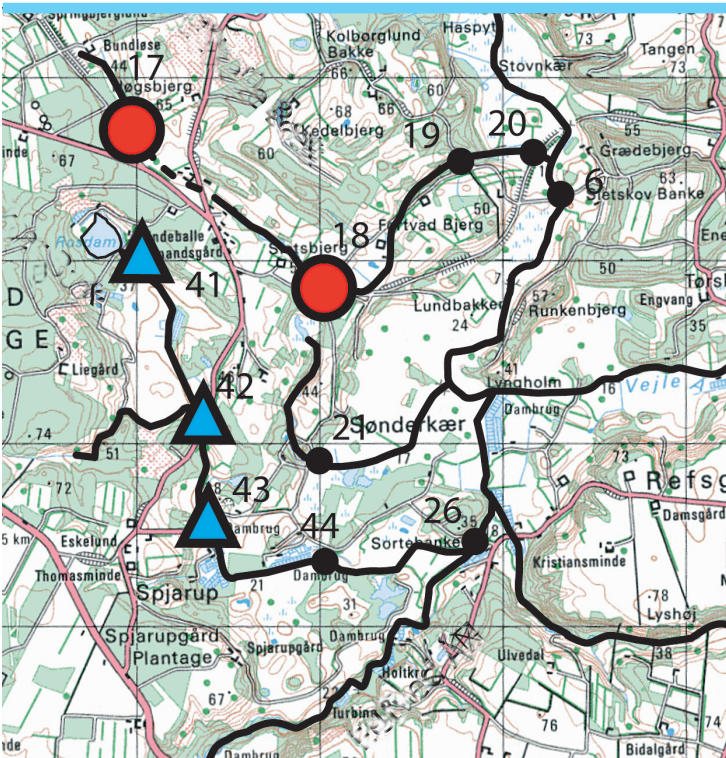

Plan for fiskepleje i mindre vandløb mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing

Distrikt 25, vandsystem 01-20

Plan nr. 44-2015
Af Michael Holm

Indholdsfortegnelse

I. Indledning	3
Metode	4
Resultater	5
Resultater – Fåre Mølleå.....	6
Resultater-Damhus Å.....	8
Resultater-Tim Å.....	9
Resultater-Heager Å.....	11
Forslag til forbedring af de fysiske forhold	12
Passageforhold.....	12
Vandløbsvedligeholdelse.....	12
Tilgroning.....	13
Gydegrus og skjulesten.....	13
Sandvandring.....	13
Fremtidig revidering af Plan for Fiskepleje	13
II. Bedømmelse af de enkelte vandløb	14
Dybå.....	14
Ramme Å.....	14
Østerå.....	15
Rysensten Bæk.....	15
Fåre Mølleå.....	15
Gadebæk.....	16
Glarbjerg Bæk.....	16
Sinkbæk.....	17
Flynder Å.....	17
Grønkær Bæk.....	17
Neskær Bæk.....	17
Tilløb ved Vadsted Bro.....	17
Vandløb fra Nees.....	17
Vandløb syd for St. Sandbækgård.....	18
Harpøt Bæk.....	18
Damhus Å.....	18
Riskær Bæk.....	18
Hestbæk.....	18
Damhus Å.....	19
Møborg Dambrug.....	19
Damhus Dambrug.....	20
Hestbæk Mosegrøft.....	20
Tilløb fra Donskær.....	20
Fælledkær Bæk.....	20
Falsig Bæk.....	21
Linde Bæk.....	21
Støvlbæk-Vemb.....	21
Storå.....	22
Nørgård Bæk.....	22
Stævlbæk-Ulfborg.....	23
Holmegrøft/Egebjerggrøften.....	23
Hasselbæk/Råholm Grøft.....	23
Røjkær Grøft.....	23
Nissum Å.....	23
Grøft i Nørkær.....	24
Vandløb ved Gelstrup.....	24
Gammelgrøft.....	24
Sundå.....	24
Tim Å.....	24

Pøl Bæk/Kærgård Å.....	24
Tim Å.....	25
Nr. Esp Fiskeri.....	25
Tim Enge.....	26
Spåbæk.....	26
Fejsø Bæk.....	26
Madum Å.....	27
Madum Bæk.....	28
Kærgård Bæk.....	29
Holmgård Mosegrøft.....	29
Stargrøft.....	29
Vandløb ved Alrum.....	29
Ejstrup Bæk.....	29
Tilløb til Ejstrup Bæk i Hoverdal Plantage.....	30
Nørgård Bæk.....	30
Birkkær Bæk.....	30
Hover Å.....	30
Heager Å.....	31
Ølstrup Bæk.....	31
Heager Å.....	31
Tilløb til Ølstrup Bæk.....	32
Tilløb til Ølstrup Bæk fra Ølstrup.....	32
Flytkær Bæk.....	32
Hjortmose Grøft.....	32
Tilløb til Heager Å øst for No.....	33
Følling Bæk.....	33
Madsø Grøft.....	33
Brønden.....	33
III. Udsætningsmateriale.....	34
Praktiske anbefalinger for udsætning af ørred.....	34
Yngel.....	34
½-års.....	34
Regler for udsætning af fisk.....	34
Udsætningskemaer.....	36

Indledning

Denne plan for fiskepleje er udarbejdet på baggrund af undersøgelser over den fiskebiologiske tilstand i vandsystemer mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing. Undersøgelsen er foretaget i perioden fra den 4. til den 15. august 2014 af DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, kaldet DTU Aqua i resten af denne rapport.

Lemvig og Omegns Sportsfiskerforening samt Ringkøbing og Omegns Sportsfiskerforening har assisteret med feltarbejdet og været behjælpelige med oplysninger om vandløbsrestaurering og passageforhold.

Ringkøbing-Skjern Kommune har været behjælpelig vedrørende passageforholdene ved dambrugene.

Denne plan for fiskepleje i mindre vandsystemer mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing er en revision af den tidligere udsætningsplan fra 2005. Planen er udarbejdet som led i de aktiviteter, der sker i forbindelse med den generelle fiskepleje, herunder restaurering af vandløb ved udlægning af gydebanks m.m.

Udsætningerne i vandløbene bliver varetaget af Ringkøbing og Omegns Sportsfiskerforening og Lemvig og Omegns Sportsfiskerforening.

Naturligt produceret ørredyngel fra gydning i vandløbet kommer normalt frem fra gydebanken om foråret. Der bliver ikke udsat yngel i det år, hvor DTU Aqua undersøger vandløbene. Derfor viser forekomsten af ½ års ørreder i denne undersøgelse den naturlige forekomst af yngel fra gydning og dermed, hvor godt vandløbet virker som gyde- og opvækstvand for ørred. Denne viden kan bruges i det lokale arbejde med at forbedre miljøtilstanden i vandløbene. Mangel på yngel kan f.eks. skyldes mangel på gydefisk pga. spærringer i vandsystemet, forurening, tilsanding af gydebanks eller hårdhændet vedligeholdelse.

Naturstyrelsen har det formelle ansvar for at overvåge og beskrive vandmiljøets tilstand. Styrelsens vandplaner indeholder en beskrivelse af de problemer, der skal løses sammen med nogle overordnede anbefalinger af, hvordan det kan gøres. Kommunerne er vandløbsmyndighed og skal sikre, at problemerne løses. DTU Aquas opgørelse af fiskebestandens sammensætning i de enkelte vandløb samt beskrivelsen af de problemer, der forhindrer etablering af naturlige bestande, kan anvendes i dette arbejde, idet det dog skal fremhæves, at DTU Aqua ikke nødvendigvis kender alle lokale problemer i vandløbene.

NOVANA programmet er det nationale overvågningsprogram for natur og vandmiljø, og gennemføres af Naturstyrelsen. NOVANA har et større antal stationer fordelt i hele landet og omfatter såvel fysisk-kemiske og biologiske undersøgelser, herunder også fiskebestanden. Udsætning af fisk kan vanskeliggøre fortolkningen af de indsamlede resultater. NOVANA stationerne er indarbejdet i denne plan, og derfor foretages der ikke udsætninger i et område fra ca. 2 km opstrøms og 1 km nedstrøms disse stationer.

Naturstyrelsens vandplaner for vandløbene i perioden 2011-2015 er ikke baseret på fiskeundersøgelser, kun på undersøgelser af vandløbenes smådyr (faunaklassen). Vandrammedirektivet indeholder dog også krav om naturlige fiskebestande, hvorfor der i senere vandplaner vil indgå krav om fisk.

Derfor nævner Naturstyrelsen i vandplanen for 2011-2015, at man er enig med DTU Aqua i,

- at der så vidt muligt etableres fuld faunapassage ved total fjernelse af menneskeskabte spæringer i vandløb samt
- at der i forbindelse med udlægning af sten og grus for at sikre opfyldelse af miljømålet om en bestemt faunaklasse samtidig sikres gydeområder for laksefisk, lampretter m.fl.

Man kan finde meget viden og gode råd om dette på www.fiskepleje.dk.

Metode

Feltundersøgelserne på de besøgte stationer består af en besigtigelse, som ofte er suppleret med en elektrobefiskning, hvor de fangne fiskearter er registreret.

Planen er inddelt i 4 overordnede afsnit (I-IV) med tilhørende bilag. Bilag 1 er en tabel over resultaterne fra de undersøgte stationer. Bilag 2 er tilhørende oversigtskort. På oversigtskortet er der udlagt et stationsnet de steder i vandsystemet, hvor der er en undersøgelses- eller udsætningsstation.

I teksten i afsnit II, hvor de enkelte vandløb er beskrevet, er alle stationsnumrene nævnt, men alle stationer er ikke nødvendigvis besigtiget eller befisket ved undersøgelsen. På oversigtskortet vil en station fremstå som et punkt med stationsnummer. Såfremt der bliver anbefalet udsætning, vil stationen være vist ved et symbol, der samtidig angiver hvilken aldersgruppe af ørred, der kan blive udsat på stationen.

Bestandstætheden af ørred er beregnet ud fra resultaterne ved elektrofiskeri, hvor man har anvendt udtyndingsmetoden, som forudsætter minimum 2 befiskninger over samme strækning. På stationer, hvor der bliver fanget 10 eller færre ørreder pr. 50 m. vandløbsstrækning, er der kun fisket 1 gang. I disse tilfælde er bestandstætheden beregnet ud fra den gennemsnitlige fangsteffektivitet i vandsystemet.

Bilag 1 viser en oversigt over befisket areal og biotopbedømmelse af de enkelte stationer. Endvidere indeholder bilaget oplysninger om vandløbets egnethed som ørredvand. Et vandløbs egnethed som ørredvand er vurderet efter en skala på 0-5, hvor 5 er bedst. Naturforholdene på lokaliteten, herunder bundens beskaffenhed og naturlige skjul, er afgørende i denne forbindelse. Derfor er bedømmelsen af udsætningsbehovet samt den anviste mængde og fiskenes alder vurderet konkret for den enkelte lokalitet. Desuden er der angivet hvilke øvrige fiskearter, som er observeret på de enkelte stationer. Det fundne antal ørred er angivet i bilaget som antal fisk pr. 100 m² vandløbsbund og opdelt i ½-års yngel og ældre ørred.

Hvor bestandstætheden for ½-års yngel er 50 stk./100 m² eller mere anses biotopen for hensigtsmæssigt besat. For større fisk (12-20 cm.) er en bestand på 20 stk./100 m² vurderet som tilfredsstillende, og for ørred over 20 cm. en tæthed på 7 stk./100 m². I vandløb med en naturlig ½-års tæthed, der nærmer sig de ovennævnte tætheder, vil der som udgangspunkt ikke blive anbefalet en udsætning. Udsætningsmængderne er beregnet ud fra tabel 1.

Tabel 1. Sammenhæng mellem de forventede tætheder af ørred i forskellige aldersgrupper i forhold til biotopen.

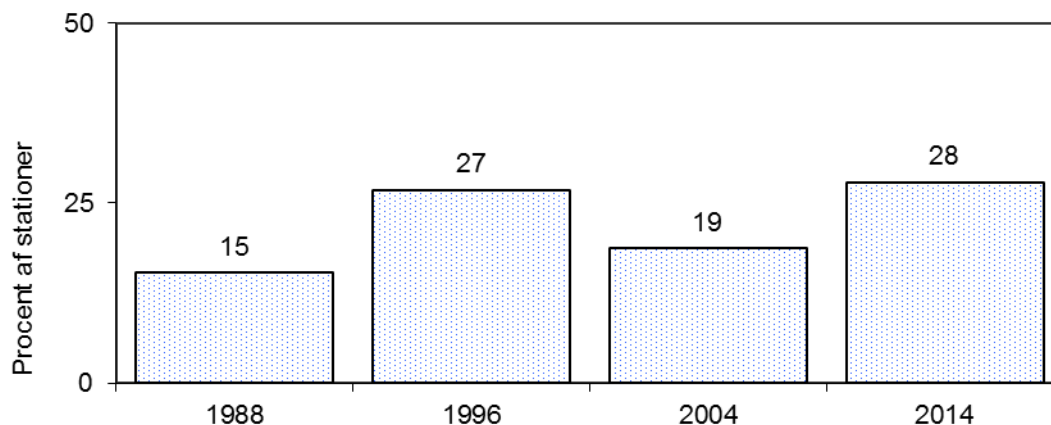
Antal ørred pr. 100 m ²				
Biotopskarakteren	Yngel	½-års	1-års	Store
5	300	75	30	10
4	240	60	24	8
3	180	45	18	6
2	120	30	12	4
1	60	15	6	2

Resultater

Undersøgelsen har omfattet i alt 137 stationer, hvoraf de 80 stationer vurderes egnet for ørreder (biotopskarakteren 1-5). Der er foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri på 66 af disse stationer, mens 67 stationer kun er blevet besøgt.

I figur 1 og tabel 2 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1988 til 2014.

% forekomst af ½-års ørred på befiskede stationer

Figur 1. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder). I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Tabel 2. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1988	39	6	15	19	49
1996	41	11	27	33	80
2004	48	9	19	33	69
2014	68	19	28	31	46

Som det fremgår af tabellen er der fundet ½-års ørreder (naturlig yngel) på væsentlige flere stationer end ved undersøgelsen i 2004. Stationer hvor der blev registreret naturlig yngel er steget med 32 % fra 9 stk. i 2004 til 19 stk. i 2014. Antallet af stationer med ældre ørreder er derimod faldet, så der i 2014 kun blev registreret ældre ørreder på 46 % af de befiskede stationer mod 69 % i 2004.

Der er en lille stigning i den gennemsnitlige yngeltæthed, fra 4,5 stk./100 m² i 2004 til 4,9 stk./100 m² i 2014 (tabel 3). Den gennemsnitlige tæthed af ældre ørred er i samme periode faldet fra 6,9 stk./100 m² i 2004 til 2,9 stk./100 m² i 2014.

Tablet 3. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1988	39	1,2	6,7	0	0
1996	41	4,8	6,1	0	4
2004	48	4,5	6,9	0	4
2014	68	4,9	2,9	0	0

Det samlede smoltudtræk fra vandløbenes naturlige produktion i 2014 er beregnet til 742 stk.

Den naturlige forekomst af yngel i de vandløb der hører til denne plan, er meget beskedent.

I modsætning til gennemgangen af vandløbene i 2004 er der ved denne undersøgelse registreret naturligt forekommende ørredyngel i Fåre Mølleå (st. 3, 5 og 6), Damhus Å (st. 8 og 10), Støvlbæk (st. 20 og 21), Tim Å (st. 2), Madum Å (st. 14, 15, 19 og 21) og Ejstrup Bæk (st. 6).

Ved denne undersøgelse blev der i modsætning til tidligere ikke fundet ørredyngel i Ramme å (st. 2a og 3), Fåre Mølleå (st. 2) og Heager Å (st. 4).

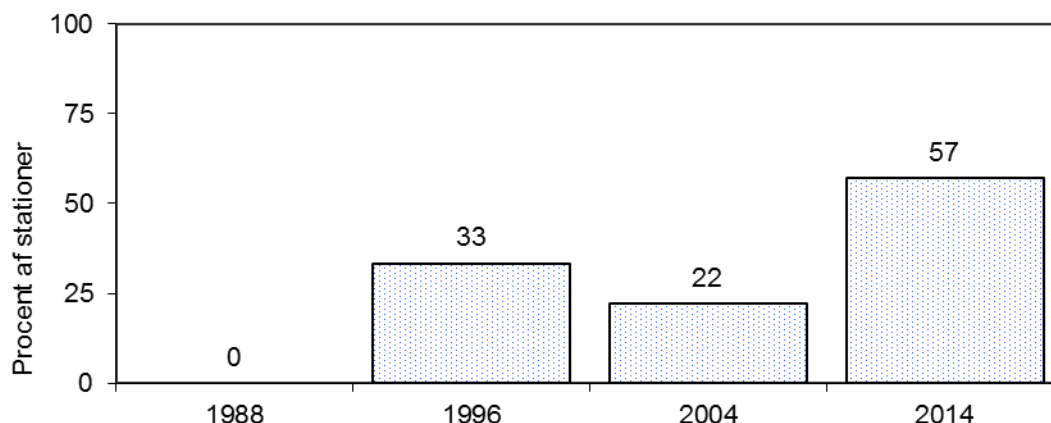
Resultater – Fåre Mølleå

Fåre Mølleå har 10 stationer i hovedløbet og 4 stationer fordelt i 3 tilløb. Af de 14 stationer vurderes de 7 til at være egnede for ørreder, og på disse er der foretaget elektrofiskeri. De resterende 7 stationer er besigtigede.

I figur 2 og tabel 4 er resultaterne fra bestandsanalyserne i Fåre Mølleå samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1988 til 2014.

% forekomst af ½-års ørred på befiskede stationer i Fåre Mølleå

Figur 2. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder) i Fåre Mølleå. I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Tabel 4. Oversigten viser antal befiskede stationer i Fåre Mølleå de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1988	6	0	0	5	83
1996	6	2	33	6	100
2004	9	2	22	6	67
2014	7	4	57	4	57

Som det fremgår af tabel 4 er antallet af stationer hvor der er fundet ½-års (naturlig yngel) ørreder steget fra 2 stationer i 2004 til 4 stationer i 2014, svarende til en stigning på 50 %. Antallet af stationer med ældre ørred er derimod reduceret med 1/3, så der i 2014 blev registreret ældre ørreder på 4 stationer, mod 6 stationer i 2004.

Tabel 5. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1988	6	0	24,3	0	7
1996	6	4,2	5,8	0	5
2004	9	1,1	7,8	0	4
2014	7	0,6	2,3	1	1

På trods af en stigning i antallet af stationer med naturlig yngel, er ørredbestanden i Fåre Mølleå meget beskeden, og der er stadig behov for supplerende udsætninger. Glarbjerg Bæk, der løber i Fåre Mølleå ved Glarbjerg, har potentiale til at blive et godt ørredvandløb, desværre er det kraftigt okkerbelastet.

Det samlede smoltudtræk fra Fåre Mølleås naturlige produktion i 2014 er beregnet til 25 stk.

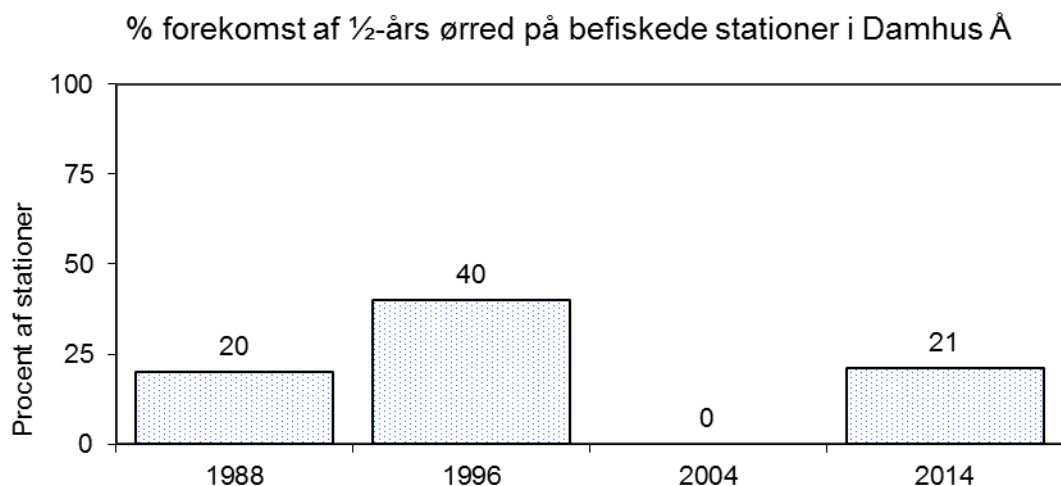

Resultater-Damhus Å

Damhus Å er et af de større vandløb med en total længde på ca. 50 km. Vandløbet har 23 stationer, hvoraf de 11 ligger i hovedløbet, og 12 stationer fordelt i 6 mindre tilløb.

Af de 23 stationer vurderes de 20 som egnet til ørreder. På 19 af disse stationer er der foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri.

I figur 3 og tabel 6 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1988 til 2014.

Figur 3. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder). I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Tabel 6. Oversigten viser antal befiskede stationer i Damhus Å de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1988	10	2	20	5	50
1996	10	4	40	7	70
2004	12	0	0	7	58
2014	19	4	21	6	32

Som det fremgår af tabellen, er der fundet naturligt ørredyngel på 4 stationer i 2014, svarende til 21 % af de befiskede stationer. Der blev registreret ældre ørreder på 6 stationer, hvilket er 1 mindre end ved undersøgelsen i 2004.

Tabel 7. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1988	10	2,2	5,8	0	1
1996	10	9,5	4,3	0	3
2004	12	0	4,8	0	4
2014	19	6,1	2,8	0	0

Det samlede smoltudtræk fra Damhus Ås naturlige produktion i 2014 er beregnet til 88 stk.

Frem til 2004 har Damhus Å haft en tilfredsstillende ørredproduktion, med gydesucces i 2 af de mindre tilløb. Ved undersøgelsen i 2004 blev der ikke fundet ørredyngel. Denne undersøgelse afslørede, at der igen har været gydesucces i Støvl Bæk, om end den er meget beskeden. Den største fremgang har været i stryget ved Møbjerg Dambrug, hvor der blev fundet en stor bestand af årets yngel.

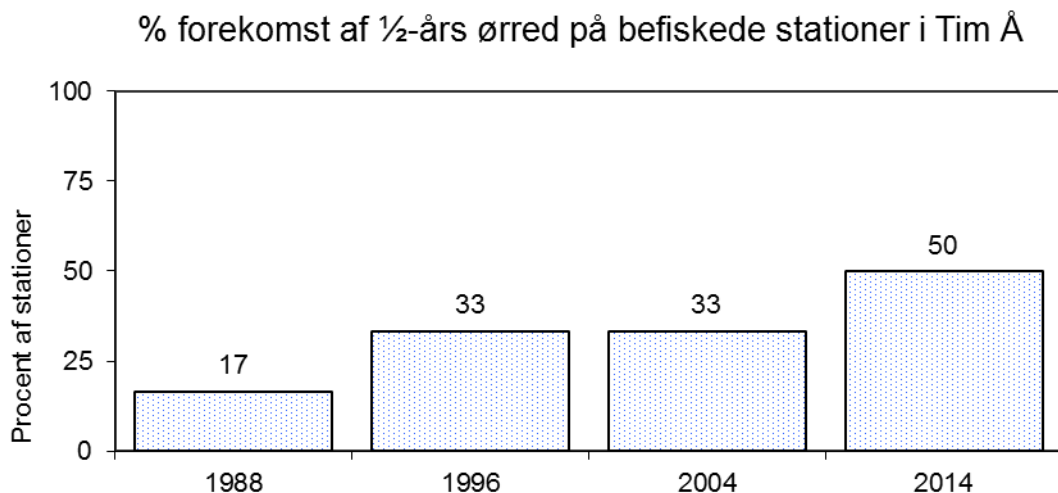
Ørredproduktionen i Damhus Å har altid været meget beskeden, hvilket tydeligt fremgår af tabel 7. Siden 1989 er der årligt blevet udsat mellem 4.100 og 9.800 stk. yngel og ½-års og 3.100 - 4.800 stk. 1-års ørreder. Fra 1997 er der desuden blevet udsat mellem 12.000 og 14.500 mundingsfisk. På trods af store årlige udsætninger, er ørredbestanden i Damhus Å beskeden. Hvis vandløbet skal holde en naturlig ørredbestand, er der behov for vandløbsrestaureringer, der forbedrer gyde- og opvækstforholdene for fiskene. Desuden er der store problemer med sandvandring samt hårdhændet vedligeholdelse.

På grund af NOVANA-stationer stopper udsætningerne i Riskær Bæk, Hestbæk samt i Falsig Bæk.

Resultater-Tim Å

Tim Å er med sit 73,8 km samlet vandløb det største vandsystem med udløb til Stadil Fjord. De to store vandløb, Tim Å og Madum Å, udgør hver 1/3 af den samlede vandløbsstrækning. Undersøgelsen af Tim Å omfattede i alt 29 stationer, hvoraf de 21 vurderes egnet for ørreder (biotopskarakteren 1-5). Der er foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri på 16 af disse stationer, mens de resterende stationer kun er besigtiget.

I figur 4 og tabel 8 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1988 til 2014.

Figur 4. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder) i Tim Å. I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Table 8. Oversigten viser antal befiskede stationer i Tim Å de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1988	6	1	17	1	17
1996	9	3	33	7	78
2004	9	3	33	5	56
2014	16	8	50	10	63

Som det fremgår af tabellen er 2014 det år, hvor der er fundet naturlig ørredyngel på flest stationer i perioden fra 1988 til 2014. I 2004 blev der kun registreret naturlig yngel på 3 stationer i hele vand-systemet, hvorimod der i denne undersøgelse blev fundet naturlig yngel 8 steder, svarende til halvdelen af de befiskede stationer. Antallet af stationer med ældre ørreder er fordoblet, så der i 2014 blev registreret ældre ørreder på 10 af de befiskede stationer mod 5 i 2004.

Table 9. Oversigten viser antal befiskede stationer de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ½-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1988	6	0,3	0,5	0	0
1996	9	6,9	6,9	0	3
2004	9	2,2	8,0	0	5
2014	16	2,4	1,8	1	1

Det samlede smoltudtræk fra Tim Ås naturlige produktion i 2014 er beregnet til 480 stk.

Madum Å har haft den største fremgang i ørredbestanden fra 1988 til 2014. I Tim Å blev der også registreret flere ørreder ved denne undersøgelse end tidligere, på trods af etablering af Tim Enge.

I modsætning til undersøgelsen i 2004 er der ved denne undersøgelse registreret naturligt forekommende ørredyngel på 1 station (st. 2) i Tim Å, samt på 4 stationer (st. 14, 15, 19 og 21) i Madum Å.

Fra 1989 til 2011 er der udsat mellem 900 og 1.400 stk. ½-års ørreder i Tim Å og ca. 6.000 stk. 1-års, hovedsageligt i Madum Å. Udsætningerne har resulteret i, at der ved undersøgelserne i 1996 og 2004 blev registreret mange ældre ørreder, der sandsynligvis stammer fra udsætningerne. Derimod er antallet af naturligt yngel ikke steget i samme periode.

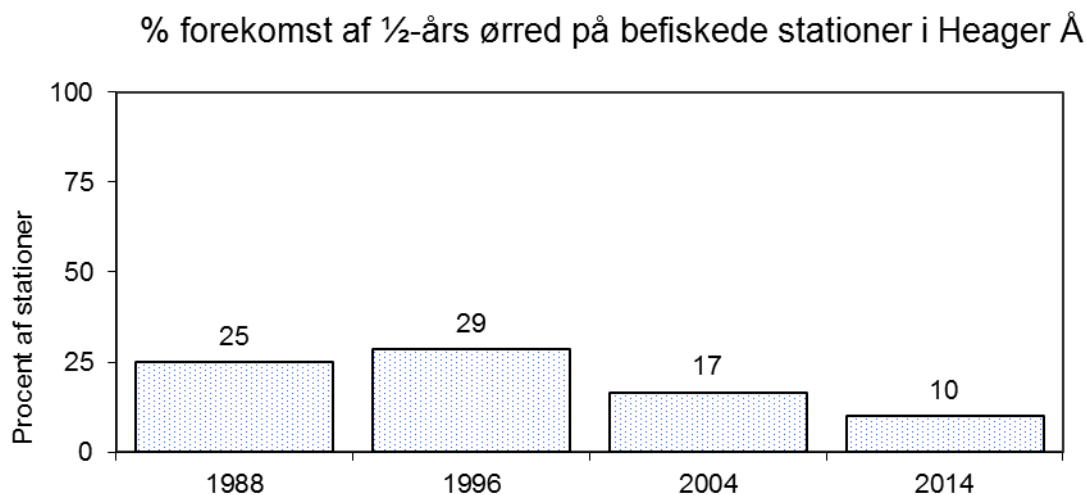
Udsætningerne i Tim Å stoppede i 2011.

Som mange vestjyske vandløb er der også store problemer med sandvandring i Tim Å-systemet. Sandvandring og okkerbelastning samt hårdhændet vedligeholdelse gør det vanskeligt at opretholde en selvreproducerende ørredbestand. Udlæggelse af gydegrus i Tim og Madum Å's øverste del vil forbedre gydeforholdene. Fjernelse af spærringer ved Tim Mølles Fiskeri samt Nr. Esp Fiskeri vil give opgangsfisk adgang til gydelokaliteter i den øverste del af Tim Å. Skånsom vedligeholdelse vil give flere skjul.

Resultater-Heager Å

Undersøgelsen af Heager Å har omfattet i alt 18 stationer, hvoraf de 14 stationer vurderes egnet for ørreder (biotopskarakteren 1-5). Der er foretaget kvantitativ bestandsanalyse ved elektrofiskeri på 10 af disse stationer, mens vandløbets øvrige 8 stationer kun er blevet besøgt.

I figur 5 og tabel 10 er resultaterne fra denne og tidligere bestandsanalyser af Heager Å samlet for at give et overblik over udviklingen i ørredbestanden i perioden fra 1988 til 2014.

Figur 5. Udvikling i den %-vise andel af befiskede stationer med ørredyngel (½-års ørreder) i Heager Å. I opgørelsen indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

Tabel 10. Oversigten viser antal befiskede stationer i Heager Å de enkelte år. Ligeledes er vist den %-vise andel af befiskede stationer med hhv. ½-års og ældre ørred. I beregningerne indgår befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5.

År	Antal befiskede stationer	Stationer med ½-års		Stationer med ældre	
		På antal st.	%	På antal st.	%
1988	8	2	25	4	50
1996	7	2	29	6	86
2004	6	1	17	5	83
2014	10	1	10	1	10

Som det fremgår af tabellen, er ørredbestanden i Heager Å næsten uddød. Der blev kun fundet ½-års ørreder på 1 station i både 2004 og 2014. Procentvis er der sket et fald på ca. 40 %, men det skyldes kun, at der er elfisket på flere stationer i 2014 end 2004. Antallet af stationer hvor der blev registreret ældre ørred, er gået markant tilbage fra 5 i 2004 til 1 i 2014. Nedgange i antallet af stationer med ældre ørreder, kan forklares med, at ørredudsætningerne i Heager Å stoppede i 2011.

Den gennemsnitlige yngeltæthed er faldet, fra 11,8 stk./100 m² i 2004 til 0,3 stk./100 m² i 2014 (tabel 11). Den gennemsnitlige tæthed af ældre ørred er i samme periode faldet fra 8,7 stk./100 m² til 0,2 stk./100 m².

Table 11. Oversigten viser antal befiskede stationer i Heager Å de enkelte år. Den gennemsnitlige tæthed er beregnet på baggrund af befiskede stationer med biotopskarakteren 1-5. Mediantætheden er den midterste værdi i et sorteret datasæt.

År	Antal befiskede stationer	Gns. tæthed af 1/2-års (stk./100 m ²)	Gns. tæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)	Mediantæthed af 1/2-års (stk./100 m ²)	Mediantæthed af ældre ørred (stk./100 m ²)
1988	8	2,3	2,9	0	1
1996	7	2,1	7,6	0	5
2004	6	11,8	8,7	0	5
2014	10	0,3	0,2	0	0

Det samlede smoltudtræk fra Heager Ås naturlige produktion i 2014 er beregnet til 23 stk.

Heager Å er et af de flotteste vandløb i denne plan. Desværre ligger alle gydepladserne opstrøms Oxfeld Dambrug, hvor opstemningen udgør en totalspærring.

Hvis Heager Å skal have en naturlig selvreproducerende ørredbestand, er det afgørende, at spærringen ved Oxfeld Dambrug gøres passabel. Derudover vil en skånsom vedligeholdelse give flere skjul for fiskene.

Forslag til forbedring af de fysiske forhold

En nærmere beskrivelse af observerede problemer med passageforhold, vandløbsvedligeholdelse, tilgroning, mangel på gydegrus og skjulesten og sandvandring kan findes under bedømmelsen af de enkelte vandløb.

Passageforhold

Med henblik på at opnå en så stor naturlig selvreproducerende fiskebestand som muligt er det nødvendigt at give vandrefisken fri op- og nedstrøms passage i vandløbene. Dette kan man bl.a. opnå ved at frilægge rørlagte strækninger, så der bliver skabt fri passage for ørreder m.m. til opstrømsliggende gydeområder. Dårlige passageforhold ved vejunderføringer kan udbedres ved udlægning af sten og gydemateriale.

I denne undersøgelse blev der observeret spærringer i **Ramme Å**, **Fælledekær Bæk** (st. 12), **Fejsø Bæk** (st. 10) og **Heager Å** (st. 5).

Vandløbsvedligeholdelse

Omkring grødeskæring er det vigtigt at slå fast, at grødeskæring i enhver form i vandløb alene sker for at forbedre vandløbenes naturgivne evne til at bortlede vand fra arealerne omkring vandløbene.

I vandløbene indebærer grødeskæring en negativ påvirkning af planter, smådyr, fisk og de fysiske forhold. Miljøvenlig grødeskæring søger at mindske de negative påvirkninger.

Det er et grundlæggende problem, at stort set alle små vandløb er reguleret/kanaliseret, og ikke mindst at de ofte tillige er dybt nedskåret under terræn. I mange små vandløb er det ikke muligt at opfylde miljømålene alene gennem miljøvenlig grødeskæring. Ofte vil en egentlig restaurering af den fysiske vandløbskvalitet være nødvendig, eksempelvis i form af udlægning af grus og sten.

I vandløb, som er blevet udrettet og nedgravet dybt under terræn vil det kunne gavne smådyr og fisk, at der praktiseres miljøvenlig grødeskæring, indtil vandløbene viser tegn på at kunne tåle op-hør af grødeskæring.

Momentant ophør af grødeskæring i stærkt regulerede og hårdt vedligeholdte vandløb kan være problematisk, idet ophør kan være forbundet med tilgroning og aflejringer og dermed tab af både vandløbskvalitet generelt og fiskevandskvalitet specielt. Grødeskæringen bør i alle vandløb udføres sådan, at der efterlades grøde på bunden af vandløbene til at give strømlæ, skjul og levesteder og at der langs bredderne efterlades bræmmer af kantvegetation til gavn for især de små fisk. Betydning-

gen af bredzonens bræmmer af delvis vanddækket kantvegetation for små individer af ørred kan således ikke pointeres stærkt nok. Og netop disse bræmmer er ofte fraværende eller dårligt udviklet i små, dybt nedskårne vandløb med stejle brinker og skygge fra høj brinkvegetation.

Der blev observeret hårdhændet vedligeholdelse i **Dybå** (st. 3), **Damhus Å** (st. 9 og 10), **Madum Å** (st. 11, 12, 13, 14, 20, 21 og 22), **Stargrøft** (st. 29), og **Heager Å** (st. 6, 7 og 8).

Tilgroning

Ved vandløb, der har tendens til tilgroning med vandplanter, vil vandstanden typisk øges og strømhastigheden falde. Her kan skyggeeffekten fra træbeplantninger langs bredden eller en mere regelmæssig skånsom vedligeholdelse være med til at begrænse væksten af grøde.

I **Støvlbæk** (st.21) er der behov for grødeskæring.

Gydegrus og skjulesten

Restaureringer har altid en positiv effekt på et vandløb. Ikke kun for ørredbestanden, men også for andre dyr og planter, der lever i og ved vandløbet.

Udlægning af gydegrus kan være relevant på strækninger, hvor de rette forhold, så som et passende fald på vandløbsbunden, en passende vandhastighed og en god vandkvalitet, er til stede. I forbindelse med etablering af gydebanker kan det være nødvendigt at etablere sandfang, der bør placeres umiddelbart opstrøms gydebankerne. Ud over på denne måde at skabe flere egnede gydepladser er det ligeledes vigtigt at skabe en større fysisk variation i vandløbene. Dette kan gøres ved udlægning af større sten, indsnævring af vandløbet for at skabe strømrender samt genslyngning af regulerede vandløbsstrækninger. Disse tiltag vil resultere i flere skjul, standpladser og dermed øge den fysiske variation for både fisk og anden vandløbsfauna.

I følgende vandløb er der observeret mangel på skjulesten og gydemateriale: **Hestbæk** (st. 4, 5 og 6), **Linde Bæk** (st. 16), **Støvlbæk-Vemb** (st. 18), **Råholm Grøft** (st. 1), **Pølbæk** (st. 1), **Tim Å** (st. 2 og 3), **Madum Å** (st. 11, 12, 17 og 19), **Ejstrup Bæk** og **Ølstrup Bæk** (st. 1).

Sandvandring

Et stort problem i mange vandløb er tilsanding af gyde- og opvækstområder. For at reducere sandvandringen kan det være nødvendigt at etablere sandfang eller genslyngning udrettede vandløbsstrækninger, hvilket nedsætter strømhastigheden og dermed erosionen af brinkerne. En medvirkende faktor til øget sandtransport kan være husdyr, der nedtræder brinkerne pga. manglende indhegning af afgrænsningsarealer. Etableres der sandfang er det vigtigt, at dimensionen er rigtig, og der løbende er kontrol med behov for tømning.

Der er konstateret betydelig sandvandring i **Ramme Å**, **Fåre Mølleå**, **Glarbjerg Bæk**, **Damhus Å**, **Fæld Bæk**, **Falsig Bæk**, **Linde Bæk**, **Nørgård Bæk**, **Pøl Bæk**, **Tim Å**, **Madum Å**, **Ejstrup Bæk**, **Heager Å** og **Hjortemose Grøft**.

Fremtidig revidering af Plan for Fiskepleje

På grund af de ændringer, der sker i vandløbene med hensyn til passageforbedringer, vedligeholdelse, restaurering og forureningstilstand, bør resultaterne af planens virkning kontrolleres efter en 7-8-årig periode af DTU Aqua.

II. Bedømmelse af de enkelte vandløb

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
25-01 Dybå (1)	Dybå udspringer vest for Dybe og løber i Vesterhavet ved Fjaltring Ferieby. Ved Gammel Præstegård er vandløbet reguleret, bunden er gruset og der er et godt fald. Lodsejeren oplyste, at vandløbet næsten var udtørret indtil få dage før undersøgelsen. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Naturstyrelsen har en NOVANA-station ved Transvej (st. 2), og udsætningerne stoppes. Lgd.: ca. 2,4 km, gbr.: 0,6 m, Dybde: 5-10 cm.	
(2)	Ved Transvej har Dybå et naturligt forløb med grusbund og godt fald. Vandløbet er nyligt oprenset, men der er fortsat fine skjul langs brinkerne. Nedstrøms vejen er der udlagt grus, og der blev fundet en god bestand af ældre ørreder, men desværre ingen yngel. Fiskene stammer sandsynligvis fra tidligere udsætninger. Udsætningerne stoppes p.g.a. NOVANA-station. Lgd.: ca. 1,1 km, gbr.: 1,8 m, Dybde: 15-25 cm.	
(3)	Den nederste del af Dybå slynger sig gennem afgræssede engarealer, og bunden består overvejende af sand. På tidspunktet for undersøgelsen var vandløbet oprenset hårdhændet, og det var begænset, hvad der var af skjul for fiskene. Der blev fundet en lille bestand af ældre ørreder. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,0 km, gbr.: 2,4 m, Dybde: 30-60 cm.	
25-02 Ramme Å	Ramme Å har sit udspring syd for Bonnet og afvandes til Bøvling Fjord gennem pumpestation. P.g.a. pumpestationen er Ramme Å afskåret fra opgang af havørreder og åens ørredbestand opretholdes af lokale bækørreder.	
(1)	Den øverste del af Ramme Å er en stillestående afvandingskanal. Lgd.: ca. 3,7 km, gbr.: 1,3 m,	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Ramme Å (1) fortsat	Dybde: 15-20 cm.	
(2-2a)	På strækningen fra Salhøjvej til udløbet fra renseanlægget ved Rammegårdvej har Ramme Å optimale forhold for ørreder. Vandløbet har et naturligt forløb med gruset bund og gode faldforhold. Der blev fundet en enkelt ørred ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 1,3 km, gbr.: 2,0 m, Dybde: 5-15-25 cm.	
(3-4)	Vandløbets videre forløb er fortsat med godt fald, men den er påvirket af sandvandring. Der er fine skjul langs brinkerne, men vandløbsvegetationen er kraftigt beskåret, så der kun er få skjul i grøden. Strækningen huser en fin bestand af ældre ørreder. Lgd.: ca. 3,8 km, gbr.: 2,8 m, Dybde: 20-40-70cm.	
(5)	Nederst løber Ramme Å som en stor og bred afvandingskanal. Lgd.: ca. 4,1 km, gbr.: ca. 9 m, Dybde: ? cm.	

Tilløb til Ramme Å

Østerå (Tilløb til Ramme Å ved Langebro) (6)	Østerå løber i Ramme Å ved Vibshede. Vandløbet er reguleret og nedgravet. Lgd.: ca. 2,7 km, gbr.: 5,0 m, Dybde: ? cm.	
Rysensten Bæk (7-9)	Rysensten Bæk er en reguleret og nedgravet kanal, kraftigt okkerbelastet. Lgd.: ca. 4,3 km, gbr.: 3,2 m, Dybde: 5-10-?cm.	

25-03 Fåre Mølleå (1)	Fåre Mølleå udspringer vest for Rom By og modtager vand fra flere mindre tilløb inden udløbet i Bøvling Fjord.	
------------------------------------	--	--

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Fåre Mølle å (1) fortsat	Ved Nødskov var vandløbet udtørret. Lgd.: ca. 1,6 km, gbr.: 1,3 m.	
(2-4)	Fra Hedegårdvej til Møltrupvej har Fåre Mølleå et flot naturligt forløb og et godt fald. Bunden er overvejende sandet, men der er korte strækninger med grus. Der er fine skjul under brinker og trærodder samt ved sten og i vegetationen. Der blev fundet en lille bestand af både ældre ørreder og yngel. Lgd.: ca. 3,8 km, gbr.: 2,8 m, Dybde: 5-15-40 cm. Her kan udsættes:	2.200 stk. ½-års
(5-6)	Efter sammenløbet med Glarbjerg Bæk bliver vandløbet dybere og bunden består næsten udlukkende af sand. Der er fortsat en god strøm og fine skjul i vegetationen. Der blev fundet en fin bestand af ældre ørreder og enkelte stk. ørredyngel. Ingen udsætninger. Lgd.: ca. 4,0 km, gbr.: 4,5 m, Dybde: 40-50-120 cm.	
(7-10)	Fåre Mølleå er, fra Dalgård til udløbet i Bøvling Fjord, et stort vandløb, der kun er egnet som gennemgangsvand for ørreder. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 7,4 km, gbr.: 7,5 m, Dybde: ? cm.	

Tilløb til Fåre Mølleå

Gadebæk (11)	Mindre vandløb der ligger øst for Lomborg. Gadebæk var udtørret på undersøgelsestidspunktet. Lgd.: ca. 2,8 km, gbr.: 0,8 m.	
Glarbjerg Bæk (12-13)	Glarbjerg Bæk har sit udspring mellem Ramme og Lomborg og løber i Fåre Mølleå ved Glarbjerg. Ved Glarbjergvej har vandløbet et flot naturligt	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Glarbjerg Bæk (12-13) fortsat	forløb med godt fald og gruset bund. Desværre er bækken kraftigt okkerbelastet på denne strækning. Ved Møltrup er Glarbjerg Bæk reguleret og bunden består overvejende af sand. Der er et godt fald og fine skjul under brinkerne. Lgd.: ca. 3,2 km, gbr.: 1,5 m, Dybde: 10-30 cm. Her kan udsættes:	400 stk. ½-års
Sinkbæk (14)	Sinkbæk er en reguleret afvandingskanal med meget okker. Bunden er blød, og strømmen er svag. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1,7 km, gbr.: 1,5 m, Dybde: 20-40 cm.	
25-04 Flynder Å	Se udsætningsplan for Flynder Å	
25-05 Grønkær Bæk (1-3)	Grønkær Bæk er en reguleret afvandingskanal med ringe fald. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 7,4 km, gbr.: 2,7 m, Dybde: 30-80-? cm.	
Neskær Bæk (Grønsmølle Bæk) (4)	Neskær Bæk starter ved Kvolsbæk Huse og løber i Grønkær Bæk ved Knæverholm. Bækken er reguleret, og bunden er overvejende sandet. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 4,1 km, gbr.: 1,2 m, Dybde: 10 cm.	
Tilløb ved Vadsted Bro (5)	Reguleret afvandingskanal med ringe fald. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1 km, gbr.: 2,0 m, Dybde: 20-30 cm.	
25-05a Vandløb fra Nees (1)	Reguleret afvandingskanal med meget blød bund. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2 km, gbr.: 1,4 m,	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Vandløb fra Nees (1) fortsat	Dybde: 10 cm.	
25-05b Vandløb syd for St. Sandbækgård (1)	Reguleret afvandingskanal. Næsten udtørret på undersøgelsestidspunktet. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2,5 km, gbr.: 1,5 m, Dybde: 2 cm.	
25-05c Harpøt Bæk (1)	Harpøt Bæk er kraftigt okkerbelastet og ikke egnet for ørreder. Lgd.: ca. 1,7 km, gbr.: 3 m, Dybde: 30-40 cm.	
25-06 Damhus Å		
Riskær Bæk (1-3)	Den øverste del af Damhus Å kaldes Riskær Bæk. Bækken er reguleret, og bunden er sandet. Vandløbet har et godt fald, og der er fine skjul i vegetationen og under brinkerne. Der blev ikke registreret ørreder ved undersøgelsen. Ved Bir-kildvej (st. 2) har Naturstyrelsen en NOVANA-station og strækningen friholdes for udsætnin-ger. Lgd.: ca. 6,9 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: <u>30-40-70</u> cm.	
Hestbæk (4-6)	Vandløbets videre forløb, fra Vilhelmsborgvej til Donskærvej, kaldes Hestbæk. Strækningen er reguleret og nedgravet med overvejende sandet bund og godt fald. Der blev fundet korte strækninger med gruset bund, men ikke nok til at ørrederne kan gyde i det. Nedstrøms Vilhelmsborgvej findes et styrt, der er udlignet med sten. Vandløbet mangler egnede gydeforhold, og man bør udlægge gydegrus både ved st. 4, 5 og 6. Derudover bør grødeskæringen reduceres, og man bør forsøge at skære en strømmende så bækken får et slynget forløb. En reduceret	

**Vandløbets navn
og st. nr. på bilag 1**

Bedømmelse

**Udsætningsmateriale
og antal**

Hestbæk (4-6) fortsat grødeskæring suppleret med udlægning af sten vil øge antallet af skjul for fiskene. Der blev fundet en mindre bestand af ældre ørreder, der sandsynligvis stammer fra tidligere udsætninger. NOVANA-station ved Skærbækvej gør at udsætningerne stoppes.
Lgd.: ca. 4,9 km, gbr.: 2,1 m,
Dybde: 15-30-40-70cm.

Damhus Å
(7) Efter sammenløbet med Falsig Bæk hedder vandløbet Damhus Å. Ved Hestbækvej er åen fortsat reguleret, men den har et godt fald. På denne strækning vil det også være en fordel, hvis der skæres grøde i et slynget forløb, og man efterlader de positive vandløbsplanter. Der blev fundet en fin bestand af ældre ørreder, som nok er resultatet af tidligere udsætninger.
Ingen udsætning
Lgd.: ca. 6,2 km, gbr.: 3,5 m,
Dybde: 50-80 cm.

Møborg Dambrug
(8) Ved Møborg Dambrug ledes vandet udenom dambruget gennem omløbsstryg. Faldet i omløbet er udlignet med sten, og forholdene er næsten optimale for ørreder. Der blev fundet en god ørredbestand med både yngel og ældre ørreder.
Intet udsætningsbehov.
Lgd.: ca. 0,2 km, gbr.: 2,2 m,
Dybde: 15-25 cm.

---

(9) Ved Damhus Bro oprensnes vandløbet fra båd, og der er meget få skjul for fiskene. Efter den hårdhændede oprensning er vandløbet kun egnet som gennemgangsvand. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 3,2 km, gbr.: 7,5 m,
Dybde: 60-80 cm.

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Damhus Dambrug	<p>På undersøgelsestidspunktet var dambruget ikke i drift, og vandet blev ledt udenom de gamle damme. På denne strækning har Damhus Å et rigtigt flot forløb med store sving og et utal af skjul i vegetationen og under brinkerne. Lgd.: ca. 0,5 km, gbr.: 3,5 m, Dybde: 40-70 cm.</p>	
(10)	<p>Stort og reguleret vandløb med godt fald. På denne strækning har åen en artsrig vandløbsvegetation, der sammen med de underskårne brinker giver fine skjul. Der blev fundet en lille bestand af ældre ørreder samt et enkelt stk. ørredyngel. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 6,7 km, gbr.: 6 m, Dybde: 50-80 cm.</p>	
<u>Tilløb til Damhus Å</u>		
<p>Hestbæk Mosegrøft (<i>Tilløb fra Hestbæk Mose</i>) (10a)</p>	<p>Blødbundet grøft med ringe fald. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 3,7 km, gbr.: 2,5 m, Dybde: 30-40 cm.</p>	
<p>Tilløb fra Donskær (11)</p>	<p>Reguleret og nedgravet afvandingskanal med sandet bund og okkerbelastet. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2 km, gbr.: 1,6 m, Dybde: 30 cm.</p>	
<p>Fælledkær Bæk (<i>Tilløb fra Asp</i>) (12)</p>	<p>Lille vandløb med et fint slynget forløb og fast bund. Bunden består af skiftevis grus og sand. Bækken har en del skjul, og der er strækninger med egnede gydeforhold. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Lgd.: ca. 3,2 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 3-15 cm. Her kan udsættes:</p>	2.000 stk. yngel

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
(13)	Den nederste del af Fælledkær Bæk er reguleret og nedgravet. Bækken har et godt fald, men der er en del sandvandring. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 0,7 km, gbr.: 1,2 m, Dybde: 30-40 cm.	
Falsig Bæk (14)	Falsig Bæk er et reguleret og nedgravet vandløb med meget sandvandring. Bækken har et godt fald, og der er lidt grus. Friholdes for udsætnin- ger pga. NOVANA-station ved Ravnbjergvej. Lgd.: ca. 2,4 km, gbr.: 1,1 m, Dybde: 10-30 cm.	
(15)	Ved Falsigvej er vandløbet fortsat reguleret og med godt fald. Bunden er overvejende sandet, og der er kun få skjul. På en kort strækning ned- strøms vejbroen er bunden gruset og egnet til gydning. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 2,6 km, gbr.: 1,8 m, Dybde: 10-40 cm.	
Linde Bæk (16-17)	Linde Bæk har sit udspring øst for Linde og løber syd om byen gennem Linde Enge inden udløbet i Falsig Bæk. Vandløbet er reguleret men med godt fald. På den øverste del er bun- den skiftevis stenet og sandet, men der blev ikke fundet egnede gydeforhold. Nederst er vandløbs bunden overvejende sandet. Hjøleng er et godt sted til udlægning gydegrus. Lgd.: ca. 4,1 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 10-25 cm. Her kan udsættes:	1.000 stk. ½-års
Støvlbæk-Vemb	Støvlbæk er et reguleret vandløb, der tidligere har været hårdhændet vedligeholdt, så det nu ligger dybt nedgravet på lange strækninger. I dag er vedligeholdelsen reduceret, og der vokser vandplanter, som giver bækken et slynget for- løb. Bækken har flere strækninger, hvor der er gruset bund og godt fald. Der er dog behov for udlægning af supplerende gydegrus, hvis bæk	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Støvlbæk-Vemb (fortsat)	ken skal have en selvreproducerende ørredbestand.	
(18)	Vandløbet udspringer ved Bur, og er på den øverste del med beskedent fald. Det bør dog forsøges at finde egnede steder at udlægge gydegrus. Lgd.: ca. 3,5 km, gbr.: 1,8 m, Dybde: 10-20 cm. Her kan udsættes:	500 stk. yngel
(19)	Reguleret vandløb med fint fald. Der er en del vandplanter, som dækker ca. 90 % af vandløbsbredden og skaber en fin strømrønde. Vandplanterne og de underskårne brinker giver fine skjul for fisk. Desværre er der ingen ørreder til at benytte dem. Lgd.: ca. 0,6 km, gbr.: 1,6 m, Dybde: 15-25 cm. Her kan udsættes:	2.000 stk. yngel
(20)	På denne strækning er faldet bedre og bunden er egnet til gydning. Her burde der være mange fisk, men der blev kun fundet et stk. ørredyngel Lgd.: ca. 0,6 km, gbr.: 2,5 m, Dybde: 3-10 cm. Her kan udsættes:	3.000 stk. yngel
(21)	På den nederste del er Støvlbæk tilgroet i tagrør, og der kan være behov for at der skæres en smal strømrønde. På denne station blev der fundet en lille bestand af naturlig ørredyngel. Lgd.: ca. 1,1 km, gbr.: 2,4 m, Dybde: 10-20cm. Her kan udsættes:	2.000 stk. yngel
25-07 Storå	Se udsætningsplan for Storå, 2007	
25-08 Nørgård Bæk (1-2)	Lille reguleret vandløb med stor sandvandring. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 3,8 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 5-10 cm.	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
25-09 Stævlbæk-Ulfborg (1-3)	Nedgravet afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 7,8 km, gbr.: 4,1 m, Dybde: 40-80 cm.	
25-10 og 25-10a Holmegrøft/Egebjerg grøften (1)	Nedgravet afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2 km, gbr.: 1,8 m, Dybde: 20-40 cm.	
25-11 Hasselbæk/Råholm Grøft (1)	Lille reguleret vandløb med godt fald og varieret vandløbsvegetation. Vegetationen giver vandløbet et slynget forløb med fin strøm, hvor der kunne etableres gydebanker, hvis der udlægges gydegrus. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 3,5 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 15-30 cm.	
25-11a Røjkær Grøft (1)	Nedgravet afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1,4 km, gbr.: 2 m, Dybde: 10-40 cm.	
25-12 Nissum Å (1)	Nissum Å afvander Nørresø og Husby Sø. Ovenfor søerne er åen tilgroet, og bunden er blød. Vandet er uklart, og der er ringe fald. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 4,5 km, gbr.: 2,5 m, Dybde: ? cm.	
(2-3)	Nederst løber åen som en stor afvandingskanal med ringe fald. Denne strækning er ligeledes uegnet for ørreder. Lgd.: ca. 3,7 km, gbr.: 5,3 m, Dybde: ? cm.	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
25-12a Grøft i Nørkær (1)	Reguleret og nedgravet afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2 km, gbr.: 3,5 m, Dybde: ? cm.	
25-12b Vandløb ved Gel- strup (1)	Reguleret afvandingskanal, kratigt okkerbela- stet. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2,8 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 5-15 cm.	
25-12c Gammelgrøft (1)	Reguleret og kedelig afvandingskanal med ringe fald. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 3,4 km, gbr.: 3,5 m, Dybde: ? cm.	
25-13 Sundå (1)	Dybtliggende afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 10,3 km, gbr.: 5 m, Dybde: ? cm.	
25-14 Tim Å	Tim Å har sit udspring øst for Grønbjerg, og løber i den nordlige del af Stadil Fjord. Ca. 400 meter før udløbet til fjorden løber Tim Å gen- nem Tim Enge. Tim Å modtager vand fra flere mindre tilløb, der alle er kraftigt okkerbelastet.	
Pøl Bæk/Kærgård Å (1)	Pøl Bæk er den øverste del af Tim Å. Vandløbet har et let slynget forløb, men er gravet en meter under terræn. Der er fine skjul ved sten og under brinkerne. Bækken er plaget af sandvandring, og der blev ikke fundet egnet gydebund. Forholde- ne kan forbedres, hvis sandvandringen begræn- ses, og der blev udlagt gydegrus. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 5,6 km, gbr.: 1,2 m,	

**Vandløbets navn
og st. nr. på bilag 1**

Bedømmelse

**Udsætningsmateriale
og antal**

Pøl Bæk/Kærgård Å Dybde: 5-20 cm.
(1) fortsat

Tim Å
(2) Ved "Vinkælder" har åen ændret karakter og løber med et flot naturligt forløb. Der er utallige skjul ved sten og trærødder samt under brinker og i vandløbsvegetationen. Bunden er overvejende sandet, men der blev fundet partier med grus. Vandløbet mangler egnede gydeforhold, og man bør finde egnede steder at udlægge gydegrus. På trods af okker i vandløbet blev der fundet en lille ørredbestand med både yngel og ældre fisk.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 5,9 km, gbr.: 5,2 m,
Dybde: 30-60-120 cm.

(3) På strækningen nord for Torsted er Tim Å et flot naturligt vandløb med varierende dybde og god strøm. Der er fine skjul i vegetationen og under brinker og trærødder. Der blev fundet en fin ørredbestand med en god aldersfordeling, men der er fortsat mangel på egnede gydeforhold. Udlægning af gydegrus på egnede steder vil øge antallet af ørreder. Foruden ørreder blev der fundet en lille bestand af stillinger.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 4,3 km, gbr.: 8 m,
Dybde: 40-80-140 cm.

Nr. Esp Fiskeri
(4) Aktivt dambrug hvor der planlægges fjernelse af spærring, jf. udkast til vandplan 2015-2021. Ved undersøgelsen løb omløbsstryget med ca. 1/3 af vandføringen. Der blev elfisket på en kort strækning nedstrøms vejbroen. Denne strækning er egnet til gydning, men der blev kun fundet få ældre ørreder samt en del yngel af regnbueørreder. Kraftigt okkerbelastet.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 0,2 km, gbr.: 9 m,
Dybde: 5-10-20 cm.

(5-7) Ved Avænget ligger Tim Mølle Dambrug, hvor der også er planlagt spæringsfjernelse i udkast

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
--	------------	---------------------------------

Nr. Esp Fiskeri (5-7) fortsat til vandplan 2015-2021. En del af Tim Å ledes forbi dambrugs-opstemningen via et ca. 2 meter bredt omløb, der er bygget op med sten. Fra dambruget til udløbet i Tim Enge er Tim Å et stort og bredt vandløb, der kun er egnet til store fisk og som gennemgangsvand. Vandløbet vedligeholdes hårdhændet, og der oprensnes fra båd. Vanddybden varierer, og der er gode faldforhold. Bunden består udelukkende af sand, og der er kun få skjul i vegetationen langs brinkerne.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 9,5 km, gbr.: 6,8 m,
Dybde: 40-60-120-? cm.

Tim Enge Tim Enge er en ca. 150 ha stor lavvandet sø. Søen blev etableret i 2006. Tim Å ledes gennem engen, mens Madum Å ledes udenom.
Ca. 150 ha.

(8) Ved Alrum Bro er afløbet fra Tim Enge. Åen er en stor afvandingskanal med ringe fald.
Ikke ørredvand.
Lgd.: ca. 0,4 km, gbr.: 8 m,
Dybde: ? cm.

Tilløb til Tim Å

Spåbæk (9) Spåbæk udspringer ved Ørnhøj og løber i Tim Å vest for Esmose. Vandløbet har godt fald, og bunden veksler mellem sand og sten. Desværre er vandløbet kraftigt påvirket af okker, og der blev heller ikke fanget fisk ved undersøgelsen.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 4,4 km, gbr.: 1,8 m,
Dybde: 10-35-50 cm.

Fejsø Bæk (10) Lille reguleret vandløb med blød sandbund og beskedent fald. Fejsø Bæk har flere strækninger, hvor vandløbet er rørlagt. Nedstrøms Torstedvej

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Fejsø Bæk (10) fortsat	er der desuden et rørstyr, der forhindrer opgang af havørreder. Ingen udsætninger. Lgd.: ca. 2,5 km, gbr.: 0,6 m, Dybde: 10-20 cm.	
Madum Å (11-12)	Madum Å har sit udspring i Galtmose og løber i Tim Å nedstrøms Tim Enge. Fra Galtmose til Vejlmosen er vandløbet reguleret og nedgravet. Hårdhændet vedligeholdelse har resulteret i en meget bred vandløbsprofil, hvor bunden udelukkende består af sand. Vandløbet kan forbedres, hvis det indsnævres, og der udlægges grus og sten. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 3,1 km, gbr.: 1,8 m, Dybde: <u>5-20</u> -40 cm.	
(13-16)	Det videre forløb til Klausievej er fortsat reguleret og nedgravet. Strækningen er desuden kraftig okkerbelastet, og bunden er sandet. På denne strækning har Madum Å mange skjul under brinkerne og i vandløbsvegetationen. Der blev fundet en fin ørredbestand med fisk i flere aldersgrupper. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 7,8 km, gbr.: 3,4 m, Dybde: 10- <u>20-50</u> -100 cm.	
(17-18)	Ved Åvej (st.17) har åen et fint slynget forløb og bunden er fast pga. al-lag. Nedstrøms vejen ligger et sandfang på ca. 10 meter. Det vil være oplagt at udlægge gydegrus umiddelbart efter sandfanget. På st. 17 blev der fundet en mindre bestand af ørredyngel og enkelte ældre ørreder. Ved Østergård er vandløbet reguleret og plaget af sandvandring. Denne strækning har et rigtig godt fald. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 3 km, gbr.: 2,6 m, Dybde: <u>10-30</u> -65 cm.	
(19-21)	Madum Å, fra Ringkøbingvej til Husmølle Bro,	

Madum Å (19-21)
fortsat

har et flot, naturligt slynget forløb med godt fald. De første ca. 60 meter nedstrøms Ringkøbingvej er med grus- og stenbund, der er egnet til gydning. Samtidig har vandløbet utallige skjul i den artsrige vandløbsvegetation. Denne strækning er særdeles velegnet til udlægning af mere grus. Ved Madum Gårde og Husmølle Bro er vandløbet fortsat med et flot slynget forløb, desværre bliver der oprenset hårdhændet, så vandløbet er uden skjul, og der er udelukkende sandbund på denne strækning. Nedstrøms Husmølle Bro blev der fundet en kort strækning med gruset bund. Der blev registreret en lille ørredbestand på den øverste station. Ønsker man at forbedre forholdene skal vedligeholdelsen reduceres, og man bør finde egnede steder at udlægge gydegrus og sten.

Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 6,2 km, gbr.: 3,3 m,
Dybde: 10-30-80 cm.

(22-23)

Efter sammenløbet med Madum Bæk, er Madum Å en bred afvandingskanal med svag strøm.

Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 5,5 km, gbr.: 8,5 m,
Dybde: 50-80-? cm.

Madum Bæk
(24)

Madum Bæk udspringer sydvest for Ulfborg og løber i Madum Å i Vedersø Kær. Ved Tvind Bro er bækken en stillestående afvandingskanal med meget okker.

Ikke ørredvand.
Lgd.: ca. 3,4 km, gbr.: 3,3 m,
Dybde: 20-40 cm.

(25)

På stykket ved Vejlbros er forholdene for ørreder markant bedre. Bækken er reguleret og nedgravet, men der er et godt fald, og vandløbsvegetationen giver gode skjul. Der blev fundet mange forskellige fiskearter, desværre var ørred ikke en af dem.

Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 1,6 km, gbr.: 2,8 m,

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Madum Bæk (25) fortsat	Dybde: 30-40 cm.	
(26)	Stillestående afvandingskanal, der er bredfuld af grøde. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1 km, gbr.: 5,5 m, Dybde: 60-90 cm.	
Kærgård Bæk (Tilløb til Tim Å fra Kæret) (27)	Kærgård Bæk har et diffust forløb gennem mose. Ikke egnet til ørreder. Lgd.: ca. 1,5 km, gbr.: 3 m, Dybde: 80-120 cm.	
Holmgård Mosegrøft (Tilløb til tilløb fra Kæret) (28)	Lille vandløb med meget okker. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1,7 km, gbr.: 1,2 m, Dybde: 30-50 cm.	
Stargrøft (29)	Reguleret afvandingskanal, der oprenses hårdhændet. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 6,2 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 60-70 cm.	
25-14a Vandløb ved Alrum (1)	Reguleret og nedgravet afvandingskanal. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1,6 km, gbr.: 0,9 m, Dybde: 10-20 cm.	
25-15 Ejstrup Bæk (1-6)	Bækken udspringer i Hoverdal Plantage, og løber til Stadil Fjord ved Dobenge. I Hoverdal Plantage er bækken reguleret med blød bund og ringe fald. Bækkens videre forløb, til udløbet er reguleret og med jævnt fald. Der er gode skjul under brinkerne samt i vegetationen. Ved Åstedvej (st. 2) og Stadilvej (st. 6) har bækken korte strækninger med næsten optimale forhold for ørreder. Bunden er gruset, og	

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Ejstrup Bæk (1-6) fortsat	strømmen er god. Bækken huser en lille naturlig ørredbestand. Der blev registreret ældre ørreder på alle de undersøgte stationer, men kun på station 6 blev der fundet yngel. Der bør findes egnede steder at udlægge gydegrus. Ingen udsætninger. Lgd.: ca. 12,1 km, gbr.: 2,0 m, Dybde: 5-10_50-80 cm.	
Tilløb til Ejstrup Bæk i Hoverdal Plantage (7)	Mindre vandløb der afvander en lille sø i Hoverdal Plantage. Afløbet fra søen er et langt stryg bygget op i sten og grus. Stryget er ca. 5 meter langt, og det har været anvendt til gydning. Nedstrøms stryget er bunden blød og sandet, og vandløbet er lukket af piletræer. Der blev fundet en god bestand af ørredyngel samt enkelte ældre ørreder. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 0,6 km, gbr.: 1,0 m, Dybde: 5-15 cm.	
25-16 Nørgård Bæk (1-3)	Reguleret og nedgravet vandløb med overvejende sandet bund og belastet af okker. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 6,5 km, gbr.: 1,1 m, Dybde: 20-40 cm.	
Birkkær Bæk (<i>Tilløb fra Birkkær og Østerkær</i>) (4-5)	Reguleret og nedgravet afvandingskanal med ringe fald. Bækken er rørlagt ved Lilkjærvej på en ca. 50 meter lang strækning. Nedstrøms grusvejen ved station 5 findes en kort strækning med gruset bund og udmærket fald. Desværre er bækken okkerbelastet. Ingen udsætning Lgd.: ca. 3,3 km, gbr.: 1,6 m, Dybde: 5-10 cm.	
25-17 Hover Å	Se udsætningsplan for Hover Å, 2007	

25-18
Heager Å

Heager Å starter i Langer Dal, nord for Mourier Petersens Plantage, og modtager vand fra flere mindre tilløb inden udløbet i Vonå. Vonå forbinder Stadil og Ringkøbing Fjorde.

Ølstrup Bæk
(1)

Den øverste del af Heager Å kaldes Ølstrup Bæk. Ved station 1 er bækken reguleret, men der er et godt fald, og bunden veksler mellem grus og sand. Denne strækning kan fint forbedres ved udlægning af gydegrus. Der blev ikke fundet ørreder under elfiskeriet, hvilket kan forklares med, at der ligger en opstemning ved No Stampe der spærrer for opgangsfisk.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 2,4 km, gbr.: 1,0 m,
Dybde: 10-20 cm.

(2-3)

Bækkens videre forløb, fra Gammel Bjerg til Ølstrup, er et flot naturligt vandløb med optimale forhold for ørreder. På denne strækning har vandløbet utallige skjul og egnede gydeforhold. Der blev heller ikke fundet ørreder på denne strækning.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 6,5 km, gbr.: 1,4 m,
Dybde: 10-~~30~~-40 cm.

(4-5)

Ved No Stampe er vandløbet reguleret, men der er fortsat et godt fald, og bunden er gruset. Stemmeværket der forsyner Oxfeld Dambrug med vand har et fald på ca. 80 cm og udgør en total spærring. Der blev fundet en enkelt større ørred, nedstrøms opstemningen. Opstemningen afskærer omkring 11 km rigtig fint ørredvandløb. Hvis opstemningen fjernes, øger man markant muligheden for, at Heager Å kan holde en selvreproducerende ørredbestand.
Ingen udsætning.
Lgd.: ca. 4,8 km, gbr.: 2,4 m,
Dybde: 5-20 cm.

Heager Å (5a-8)

Fra udløbet af Oxfeld Dambrug til udløbet i

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
--	------------	---------------------------------

Heager Å (5a-8) fortsat	Vonå, er vandløbet reguleret, og der er meget sandvandring. Vandløbet vedligeholdes hård hændet. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 6,5 km, gbr.: 3,9 m, Dybde: 40-80 cm.	
----------------------------	--	--

Mindre tilløb til Heager Å

Tilløb til Ølstrup Bæk (9)	Lille tilløb der løber i Ølstrup Bæk nord for Gammel Bjerg. Vandløbet har et naturligt forløb og et godt fald. Meget velegnet til udlægning af gydegrus. Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen, hvilket kan skyldes, at bækken ligger ovenfor spærringen ved Oxfeld Dambrug. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 1,1 km, gbr.: 1,4 m, Dybde: 8-15 cm.	
----------------------------------	--	--

Tilløb til Ølstrup Bæk fra Ølstrup (9a-9b)	Mindre vandløb der afvander lille sø ved Ølstrup Kirke. Bækken var, frem til 2010, rørlagt, men er nu frilagt. Vandløbet har gruset/stenet bund og et godt fald. Der blev fundet en enkelt ørredyngel ved undersøgelsen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 0,5 km, gbr.: 1,2 m, Dybde: 2-10 cm.	
--	---	--

Flytkær Bæk (Tilløb ved Flytkær) (10)	Flot naturligt vandløb med godt fald. Bunden er skiftevis sandet og gruset. Vandstanden var meget lav på tidspunktet for undersøgelsen og blev derfor ikke befisket. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 0,9 km, gbr.: 0,7 m, Dybde: 5-10 cm.	
---	---	--

Hjortmose Grøft (Tilløb fra Hjortmose) (11-12)	Reguleret vandløb der har sit udspring i Hjortmose. Bunden består udelukkende af sand, og faldet er beskedent. Den nederste del af vandløbet er tilgroet i tagrør.	
--	--	--

Vandløbets navn og st. nr. på bilag 1	Bedømmelse	Udsætningsmateriale og antal
Hjortmose Grøft (11-12) fortsat	Der blev ikke fundet ørreder ved undersøgelsen. Ingen udsætning. Lgd.: ca. 3,0 km, gbr.: 1,7 m, Dybde: 40-50 cm.	
Tilløb til Heager Å øst for No (13-14)	Reguleret afvandingskanal med ringe fald og blød bund. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 1,5 km, gbr.: 1,6 m, Dybde: 20-40 cm.	
Følling Bæk (15-16)	Reguleret afvandingskanal med ringe fald og blød bund. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 4,5 km, gbr.: 3,0 m, Dybde: 5-60 cm.	
25-19 Madsø Grøft (1)	Stillestående afvandingskanal der afvandes gen- nem pumpestation. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 2,5 km, gbr.: 6,0 m, Dybde:? cm.	
25-20 Brønden	Afvandingskanal med pumpestation. Ikke ørredvand. Lgd.: ca. 6,0 km, gbr.: 8,0 m, Dybde:? cm.	

III. Udsætningsmateriale

På baggrund af denne undersøgelse vil udsætningsbehovet i de mindre vandsystemer mellem Ringkøbing og Varde fremover kunne dækkes ved årlig udsætning af:

Distrikt og vandløbsnr.	Vandløbsnavn	Yngel	½-års
25-06	Fælledkær Bæk	2.000	
25-06	Støvlbæk	7.500	
25-03	Fåre Mølleå		2.200
25-03	Glarbjerg Bæk		400
25-06	Linde Bæk		1.000
I alt:		9.500	3.600

Praktiske anbefalinger for udsætning af ørred

Planen omfatter et særskilt udsætningskema (afsnit IV), i hvilket der er anført udsætningsmængde og aldersgruppe for hvert udsætningssted. Udsætningsmaterialets fordeling på udsætningsstederne skulle kunne ske alene ved benyttelse af udsætningskemaerne samt udsætningskortet. Yngel og ½-års skal spredes over de strækninger, der er angivet i udsætningskemaerne. De anviste udsætningsmængder må ikke overskrides, men kan deles til udsætning over flere gange, når blot udsætningerne bliver foretaget inden for den fastlagte periode:

1. Yngel foretages i april/maj uge 17 - 19
2. ½-års foretages i september/oktober

Yngel

Den udsatte yngel skal være fuldt svømmedygtig og have opbrugt blommesækken, samt være forfodret i mindst 3 uger. Udsætning af yngel skal foregå på de mest lavvandede steder (helst under 10 cm dybde), hvor strømmen er frisk, og hvor der er skjulmuligheder mellem grus og/eller vegetation.

Det er en forudsætning for en høj overlevelse, at ynglen bliver spredt videst muligt på den angivne strækning.

½-års

Det er en forudsætning for en høj overlevelse, at fiskene bliver spredt videst muligt på den angivne strækning.

Regler for udsætning af fisk

DTU Aqua anbefaler, at planen så vidt muligt bliver opfyldt med fisk, som er afkom af vandsystemernes egne ørredstammer. Før en fiskeriforening går i gang med en sådan produktion, skal de veterinære forhold imidlertid være afklaret med Fødevarestyrelsen, VeterinærSyd, Akvakultur.

De ørreder som bliver udsat i forbindelse med dambrugs og andre stemmeværksejeres pligtudsætninger, skal i det omfang det er muligt, være afkom af vildfisk opfisket i vandløbet. Man skal dog være opmærksom på, at der gælder særlige veterinære krav til det udsætningsmateriale, som bliver anvendt opstrøms dambrug, der er kategoriseret fri for IPN (Infektiøs Pancreas Necrose) og/eller BKD (Bakteriel nyresyge).

De love man skal være opmærksom på, når man beskæftiger sig med udsætning af fisk, er blandt andet: Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 967 af 24. juli 2013 om overvågning og registrering af

IPN og BKD, Fødevarestyrelsens vejledning nr. 9253 af 1. maj 2014 om godkendelse af akvakulturbrugs vandtilførsel i forbindelse med IPN og BKD sundhedsstatus som kategori I eller II samt Veterinærdirektoratets cirkulære af 27. august 1986 om rensning og desinfektion af ferskvandsdambrug. Vær opmærksom på vejledningen i følge hvilken der nu også kan oprettes zoner fri for IPN og BKD, så der vil altså ikke nødvendigvis kun være tale om IPN og BKD krav i forbindelse med udsætninger opstrøms IPN- og BKD-fri dambrug.

Endvidere er der Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 965 af 23. juli 2013 om autorisation og drift af akvakulturbrug samt om omsætning af akvatiske organismer og produkter deraf, og Fødevarestyrelsens bekendtgørelse nr. 968 af 24. juli 2013 om overvågning og bekæmpelse af visse smitsomme sygdomme hos akvatiske organismer.

I forbindelse med VHS-syge (Viral Haemorrhagisk Septikæmi), også kaldet Egtvedsyge har Danmark tidligere været opdelt i forskellige zoner. Det sidste VHS udbrud i ferskvand forekom i marts 2009. Siden november 2013 er alle danske ferskvandsområder blevet kategoriseret af fri for VHS (Kat. I), og som en følge heraf er zoneringsen ophævet. Vær opmærksom på at de danske havområder kun er kategori III, hvorfor der ikke må føres levende fisk herfra til danske ferskvandsområder.

Opmærksomheden skal, som tidligere beskrevet, også henledes på bestemmelserne vedrørende udsætning af fisk i frivand ovenfor visse dambrug, hvor det også kræves, at udsætningsmaterialet er IPN og/eller BKD frit. I CHR-registret, der drives af Fødevarestyrelsen kan man finde den aktuelle sygdomskategorisering af det enkelte dambrug. CHR-registret findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside under Dyr -> Fisk og Akvakultur -> Register over danske akvakulturbrug -> Aquaculture farms. Det enkelte dambrugs status kan ændres med dags varsel.

Det kan være lidt vanskeligt at finde rundt i CHR-registret. Det anbefales derfor at man inden udsætning i vandløb med dambrug, indhenter den aktuelle sygdomsmæssige status hos Fødevarestyrelsen, VeterinærSyd, Akvakultur, Tysklandsvej 7, 7100 Vejle, tlf.: 72 27 69 00, telefax 72 27 55 03, email: akva@fvst.dk.

Det skal bemærkes at det i følge ovennævnte bekendtgørelse 967 er erstatningspådragende at udsætte fisk med vildfiskeoprindelse (første generation afkom af vildfisk) opstrøms dambrug der er kategoriseret fri for IPN og BKD.

Læs mere på:

http://www.fiskepleje.dk/Vandloeb/udsætning/regler_for_udsætning_af_fisk/foedevarestyrelsen

Silkeborg, maj 2015

Fiskeritekniker
Michael Kaczor Holm

Udsætningsskemaer

I udsætningsskemaet er udsætningsstrækning angivet med et antal meter op- og nedstrøms fra tilkørselsstedet. D.v.s. at antallet af udsætningsfisk for den enkelte station skal fordeles over den angivne strækning.

Distrikt og vandløbsnr.	Vandløbsnavn	Stationsnummer	Meter opstrøms	Udsætningslokalitet	Meter nedstrøms	Antal
Yngel						
25-06	Fældkær Bæk	12	0	Ved Spejderhytten på St. Nørbyvej i Asp	600	2.000
25-06	Støvlbæk	18	500	Nørgårdsvej	500	500
25-06	Støvlbæk	19	500	Bag korn og foderstof firma	200	2.000
25-06	Støvlbæk	20	200	Damhusvej	500	3.000
25-06	Støvlbæk	21	500	Ved grusvej	400	2.000
I alt						9.500

Distrikt og vandløbsnr.	Vandløbsnavn	Stationsnummer	Meter opstrøms	Udsætningslokalitet	Meter nedstrøms	Antal
1/2-Års						
25-03	Fåre Mølleå	3	300	Mølgård/Hegnsgårdvej	300	1.000
25-03	Fåre Mølleå	4	300	Møttrupvej	300	1.200
25-03	Glarbjerg Bæk	13	300	Glarbjergbækvej	300	400
25-06	Linde Bæk	16	500	Hjøleng	500	700
25-06	Linde Bæk	17	500	Lindtorpvej	300	300
I alt						3.600

Bilag 1 - Mindre vandsystemer ml. Bovbjerg Fyr og Ringkøbing

DisVs	Stat	UTM WGS84	Biotop Ørred	Br. (m)	Ar. (m2)	Yn antal/100m2	Æld Ål	Andre arter	Bem.		
25 1	Dybå	1	447948-6262173	Y:4	0,6	30	0	2	9-pig, 3-pig		
25 1	Dybå	2	446962-6260713	½:5 1:5	1,8	90	0	45	1	3-pig	
25 1	Dybå	3	446454-6260307	1:3	2,4	120	0	5	3	BLamp, HavØ, 9-pig, Skrub, 3-pig	
25 2	Ramme Å	1	451792-6261862	0	1,3					Ikke befisket	
25 2	Ramme Å	2	451362-6260289	Y:5 ½:5	1,5	75	0	0		3-pig	
25 2	Ramme Å	2a	450992-6260120	Y:5 ½:5	2,5	125	0	1	1	9-pig, 3-pig	
25 2	Ramme Å	3	450501-6259022	1:3	2,4	120	0	1	1	9-pig, 3-pig	
25 2	Ramme Å	4	449242-6258200	1:3 2:3	3,2	160	0	8		3-pig	
25 2	Ramme Å	5	446409-6256724	0	9					Ikke befisket	
25 2	Ramme Å	6	448178-6258411	0	5					Ikke befisket	
25 2	Ramme Å	7	451820-6256938	0	1,4					Ikke befisket	
25 2	Ramme Å	8	451019-6257093							Ikke besigtiget	
25 2	Ramme Å	9	448948-6256975	0	5					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	1	456467-6261824	0	1,3					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	2	455837-6260040	½:4 1:4	2	100	0	0		3-pig	
25 3	Fåremølle Å	3	454807-6259106	1:5	3	150	1	5		3-pig	
25 3	Fåremølle Å	4	454225-6258846	1:4	3,5	175	1	1		3-pig	
25 3	Fåremølle Å	5	454576-6257711	1:3	3,5	175	1	3		3-pig	
25 3	Fåremølle Å	6	454890-6256584	1:4	5,5	275	1	7		StrSk	
25 3	Fåremølle Å	7	454060-6254542							Ikke besigtiget	
25 3	Fåremølle Å	8	452431-6254291	2:5	6,5					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	9	451227-6254454	2:3	7					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	10	450170-6254196	2:3	9					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	11	455683-6261758	0	0,8					Ikke befisket	
25 3	Fåremølle Å	12	453785-6259270	½:5	1,4	70	0	0			
25 3	Fåremølle Å	13	454087-6258810	½:3	1,6	80	0	0		9-pig, 3-pig	
25 3	Fåremølle Å	14	455880-6255027	0	1,5					Ikke befisket	
25 5	Grønkær Bæk	1	455688-6249763	0	3					Ikke befisket	
25 5	Grønkær Bæk	2	454672-6250266	0	3,5					Ikke befisket	
25 5	Grønkær Bæk	3	452684-6250728	0	5,5					Ikke befisket	
25 5	Grønkær Bæk	4	455738-6250638	Y:2 ½:2	1,2	60	0	0		9-pig	
25 5	Grønkær Bæk	5	452069-6250429	0	2					Ikke befisket	
25 5a	Vandl fra Nees	1	450139-6249504	0	1,4					Ikke befisket	
25 5b	Vandl v St.Sani	1	450950-6248399	0	1,5					Ikke befisket	
25 5c	Harpøt Bæk	1	452745-6247266	0	3					Ikke befisket	
25 6	Damhus Å	1	468951-6255558							Ikke besigtiget	
25 6	Damhus Å	1a	468609-6255741	1:3	1,3	65	0	0			
25 6	Damhus Å	2	467543-6255514	1:3	1,4	70	0	0			
25 6	Damhus Å	3	466099-6254456	1:3	1,6	80	0	0			
25 6	Damhus Å	4	465397-6253168	1:4	2	100	0	3		3-pig	
25 6	Damhus Å	5	465091-6251706	1:3	2,1	105	0	1		3-pig	
25 6	Damhus Å	6	465068-6249840	1:3	2,3	115	0	6			
25 6	Damhus Å	7	464666-6249658	1:4	3,5	175	0	25			
25 6	Damhus Å	8	460849-6248625	½:5	2,2	26	108	15	1	3-pig	
25 6	Damhus Å	9	458857-6247248	2:3	7,5	375	0	0		StrSk	
25 6	Damhus Å	10	456978-6244950	1:4 2:4	6	300	1	3		3-pig	
25 6	Damhus Å	10a	464469-6252199	0	2,5					Ikke befisket	
25 6	Damhus Å	11	462585-6249842	0	0,9					Ikke befisket	
25 6	Damhus Å	12	469560-6254706	Y:4 ½:4	1,4	70	0	0		3-pig	
25 6	Damhus Å	13	468938-6255517	½:3 1:3	1,2						Ikke befisket
25 6	Damhus Å	14	468167-6250720	½:3	1,1	55	0	0		BLamp, 3-pig	
25 6	Damhus Å	15	466660-6250322	1:3	1,8	90	0	0			
25 6	Damhus Å	16	467915-6252370	½:4	1,3	65	0	0		3-pig	
25 6	Damhus Å	17	466939-6251124	½:2	1,4	70	0	0			
25 6	Damhus Å	18	460247-6246466	Y:2 ½:2	1,8	90	0	0		3-pig	
25 6	Damhus Å	19	459599-6245583	Y:4 ½:4	1,6	80	0	0	1	9-pig, 3-pig	
25 6	Damhus Å	20	459113-6245557	Y:4	2,5	125	1	0	1	BLamp, 3-pig	
25 6	Damhus Å	21	458066-6245592	Y:3 ½:3	2,4	120	5	0		3-pig	
25 8	Nørgård Bæk	1	459086-6240652	0	1,4					Ikke befisket	
25 8	Nørgård Bæk	2	458138-6240678							Ikke besigtiget	
25 9	Støvlbæk	1	459012-6238578	0	2,2					Ikke befisket	
25 9	Støvlbæk	2	457424-6239745	0	4,5					Ikke befisket	
25 9	Støvlbæk	3	456680-6240406	0	5,5					Ikke befisket	
25 10	Holmegrøften	1	456790-6239761	0	1,8					Ikke befisket	
25 10a	Egebjerggrøften	1	456434-6239287	0	1,8					Ikke befisket	

Bilag 1 - Mindre vandsystemer ml. Bovbjerg Fyr og Ringkøbing

DisVs	Stat	UTM WGS84	Biotop Ørred	Br. (m)	Ar. (m2)	Yn antal/100m2	Æld Å	Ål Obs	Andre arter	Bem.
25 11	Hasselbæk	1	456121-6238156	½:3	1,4	70	0	0	9-pig, 3-pig	
25 11a	Røjkærgrøften	1	455162-6238189	0	2					Ikke befisket
25 12	Nissum Å	1	447681-6234983	0	2,5					Ikke befisket
25 12	Nissum Å	2	451234-6236649	0	4,5					Ikke befisket
25 12	Nissum Å	3	452623-6237698	0	6					Ikke befisket
25 12a	Grøft i Nørrekø	1	451811-6238459	0	3,5					Ikke befisket
25 12b	Vandl fra Gelsti	1	451167-6240431	0	1,4					Ikke befisket
25 12c	Gammelgrøft	1	448219-6241659	0	3,5					Ikke befisket
25 13	Sundå	1	447959-6229055	0	5					Ikke befisket
25 14	Tim Å	1	470000-6226699	Y:2 ½:2	1,2	60	0	0		
25 14	Tim Å	2	465053-6228794	1:3	5,2	260	5	2	3-pig	
25 14	Tim Å	3	463463-6228699	1:4 2:4	8	400	5	4	Stal, 3-pig	
25 14	Tim Å	4	461291-6228835	Y:3 ½:3 1:3	9	180	0	1	RegnØ	
25 14	Tim Å	5	457437-6228730	2:3	9					Ikke befisket
25 14	Tim Å	6	456665-6228761	2:3	6,5	195	0	1	Ged, Grund, 3-pig	
25 14	Tim Å	7	454395-6228775	2:3	5					Ikke befisket
25 14	Tim Å	8	451819-6227379	0	8					Ikke befisket
25 14	Tim Å	9	469682-6227804	½:3 1:3	1,8					Ikke befisket
25 14	Tim Å	10	467999-6229058	0	0,6					Ikke befisket
25 14	Tim Å	11	468501-6230181	½:2	1,5	75	0	0		
25 14	Tim Å	12	467206-6231330	½:2	2	100	0	0		
25 14	Tim Å	13	465741-6233068	1:1	1,8	90	0	0		
25 14	Tim Å	14	463849-6233640	1:2	3	150	2	4	3-pig	
25 14	Tim Å	15	462143-6234402	1:2	5	250	3	4	StrSk, 3-pig	
25 14	Tim Å	16	461264-6233946	1:3	3,8	190	7	7	6 BLamp, StrSk, 3-pig	
25 14	Tim Å	17	460107-6232690	½:3 1:3	2,2	110	14	2		
25 14	Tim Å	18	458829-6232246	1:2	2,5	125	0	1	Grund, 3-pig	
25 14	Tim Å	19	457249-6232406	½:4 1:4 2:4	3	210	1	3	BLamp, Elrit, StrSk, 3-pig	
25 14	Tim Å	20	456209-6232469	1:2	3					Ikke befisket
25 14	Tim Å	21	454789-6231646	½:5 1:5	4	200	1	0	Grund	
25 14	Tim Å	22	452555-6230642	2:3	7					Ikke befisket
25 14	Tim Å	23	451933-6228364	0	10					Ikke befisket
25 14	Tim Å	24	455518-6234844	0	3,3					Ikke befisket
25 14	Tim Å	25	454196-6233278	½:2 1:2	2,8	140	0	0	Abo, BLamp, Grund, 9-pig, 3-pig	
25 14	Tim Å	26	453454-6232731	0	5,5					Ikke befisket
25 14	Tim Å	27	468896-6226532	0	1,3					Ikke befisket
25 14	Tim Å	28	469378-6226686	0	1,2					Ikke befisket
25 14	Tim Å	29	455841-6226054	0	1,4					Ikke befisket
25 14a	Vandl ved Alrur	1	453296-6225920	0	0,9					Ikke befisket
25 15	Ejstrup Bæk	1	462160-6224815	0	1,8					Ikke befisket
25 15	Ejstrup Bæk	2	459800-6225594	Y:5 1:3	2	90	0	12	9-pig, 3-pig	
25 15	Ejstrup Bæk	3	457832-6226370	1:3	2,1	105	0	7	StrSk, 3-pig	
25 15	Ejstrup Bæk	4	457148-6226085							Ikke besigtiget
25 15	Ejstrup Bæk	5	455847-6225955	1:2	2,5	125	0	3	2 Abo, StrSk	
25 15	Ejstrup Bæk	6	455202-6225442	1:3	2,8	140	7	2	4 Abo, BLamp, Grund, StrSk	
25 15	Ejstrup Bæk	7	462165-6224847	Y:5 ½:2	1	15	168	16	3-pig	
25 16	Nørgård Bæk	1	458713-6222626	½:2	0,7	35	0	0		
25 16	Nørgård Bæk	2	456890-6223036	0	1,3					Ikke befisket
25 16	Nørgård Bæk	3	455578-6223699	0	1,3					Ikke befisket
25 16	Nørgård Bæk	4	457009-6223600	0	1					Ikke befisket
25 16	Nørgård Bæk	5	455812-6223927	Y:2	2,1	105	0	0	9-pig	
25 18	Heager Å	1	464602-6216678	½:3	1	30	0	0	3-pig	
25 18	Heager Å	2	464432-6217558	½:4 1:4	0,8	40	0	0		
25 18	Heager Å	3	463738-6218416	½:5 1:5	2,1	105	0	0	3-pig	
25 18	Heager Å	4	459289-6219202	Y:4 ½:4	2,4	72	0	2	3 BLamp, 3-pig	
25 18	Heager Å	5a	458385-6219030	2:3	3,5					Ikke befisket
25 18	Heager Å	5	458859-6219102							Ikke besigtiget
25 18	Heager Å	6	457584-6219342	1:3 2:3	3,8	190	0	0	Abo, RegnØ, Skal, StrSk, 3-pig	
25 18	Heager Å	7	456301-6219877	1:3	5,5	275	0	0	RegnØ, StrSk	
25 18	Heager Å	8	455179-6220179	1:3	3,4					Ikke befisket
25 18	Heager Å	9a	464127-6218531	Y:4	1,1	55	0	0	Abo	
25 18	Heager Å	9	464740-6217610	½:4	1,4	70	0	0	3-pig	
25 18	Heager Å	9b	463760-6218424	Y:4	1,2	42	3	0	3-pig	
25 18	Heager Å	10	462413-6218420	Y:4	0,7					Ikke befisket
25 18	Heager Å	11	458905-6218702	1:2 2:2	1,9	95	0	0	BLamp, 3-pig	

Bilag 1 - Mindre vandsystemer ml. Bovbjerg Fyr og Ringkøbing

DisVs	Stat	UTM	Biotop	Br.	Ar.	Yn	Æld	Ål	Andre arter	Bem.
		WGS84	Ørred	(m)	(m2)	antal/100m2	Obs			
25 18	Heager Å	12	458515-6218979	1:1		1,5				Ikke befisket
25 18	Heager Å	13	458335-6218767	0		1,9				Ikke befisket
25 18	Heager Å	14	458274-6218869	0		1,2				Ikke befisket
25 18	Heager Å	15	455600-6218170	0		2				Ikke befisket
25 18	Heager Å	16	454603-6219232	0		4				Ikke befisket
25 19	Madesø Grøft	1	451907-6219497	0		6				Ikke befisket
25 20	Brønden	1	445724-6219797	0		8				Ikke befisket

Datablad

Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, nr. 44-2015

Titel: Plan for fiskepleje i mindre vandløb mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing

Forfatter: Michael Holm

Udgiver: DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi©

Udgivelsesår: 2015

Forsidefoto: Martin Hage Larsen

Trykkeri: GraphicCo A/S

Bedes citeret: Michael Holm, 2015. Plan for fiskepleje i mindre vandløb mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing. Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, nr. 44-2015

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse

Rapporten og tilhørende kort er tilgængelig i elektronisk format (pdf) på www.fiskepleje.dk

2014

- Nr. 35 Plan for fiskepleje i tilløb til Roskilde Fjord / Jørgen Skole Mikkelsen og Morten Carøe
- Nr. 36 Plan for fiskepleje i tilløb til Isefjorden / Michael Holm
- Nr. 37 Plan for fiskepleje i sjællandske vandløb til sydlige Kattegat og Storebælt / Hans-Jørn A. Christensen og Michael Holm
- Nr. 38 Plan for fiskepleje i vandløb til Karrebæksminde Bugt / Peter Geertz-Hansen
- Nr. 39 Plan for fiskepleje i Sneum Å / Jørgen Skole Mikkelsen
- Nr. 40 Plan for fiskepleje i Kongeåen / Hans-Jørn A. Christensen

2015

- Nr. 41 Plan for fiskepleje i Simested Å / Jørgen Skole Mikkelsen
- Nr. 42 Sjællandske vandløb til Kattegat og Øresund / Morten Carøe
- Nr. 43 Plan for fiskepleje i tilløb til Køge Bugt / Hans-Jørn Christensen og Morten Carøe
- Nr. 44 Plan for fiskepleje i mindre vandløb mellem Bovbjerg Fyr og Ringkøbing / Michael Holm
- Nr. 45 Plan for fiskepleje i mindre vandløb mellem Ringkøbing og Varde Å / Michael Holm
- Nr. 46 Plan for fiskepleje i Vejle Å / Jørgen Skole Mikkelsen

DTU Aqua
Institut for Akvatiske Ressourcer
Danmarks Tekniske Universitet

Vejlsøvej 39
8600 Silkeborg
Tlf: 35 88 31 00
aqua@aqua.dtu.dk

www.fiskepleje.dk